

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
مصوب ۱۳۸۴ نموداری به همراه قانون توسعه
ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل
اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم
قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸

تدوین:

نگار روشنی

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۴

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : روشنی، نگار، ۱۳۷۰ -
قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
مصوب ۱۳۸۴ نموداری به همراه قانون توسعه
ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل
اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون
اساسی مصوب ۱۳۸۸
مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۶۹ ص.؛ ۱۷×۱۱ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۰۳-۸
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپای مختصر
یادداشت : فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی:
<http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۷۴۸۳۵

نام کتاب : قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
مصوب ۱۳۸۴ نموداری به همراه قانون توسعه
ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل
اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون
اساسی مصوب ۱۳۸۸
ناشر : چتر دانش
تدوین : نگار روشنی
نوبت و سال چاپ : اول - ۱۳۹۴
لینتوگرافی : آرمان پیشرو کیان
چاپ و صحافی : جام طلایی
شمارگان : ۱۰۰۰
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۰۳-۸
قیمت : ۳۵۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - پلاک ۱۳
تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹
پست الکترونیکی: nashr.chatr@gmail.com
کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران «نقل از روزنامه

رسمی شماره ۱۷۷۱۴ - ۱۳۸۴/۹/۲۴» مصوب ۱۳۸۴/۹/۱..... ۶

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات..... ۶

فصل دوم: ارکان بازار اوراق بهادار..... ۱۴

فصل سوم: بازار اولیه..... ۲۸

فصل چهارم: بازار ثانویه..... ۳۳

فصل پنجم: اطلاع‌رسانی در بازارهای اولیه و ثانویه..... ۳۹

فصل ششم: جرایم و مجازات‌ها..... ۴۲

فصل هفتم: مقررات متفرقه..... ۴۹

قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۲۰ ... ۵۳

راهنما

خوانندگان گرامی! لازم به یادآوری است که نشانه های درج شده در ابتدای هر ماده قانونی نشانگر درجه اهمیت ماده های ذکر شده می باشد. به طوری که مواد قانونی که دارای علامت **III** می باشند از بیشترین درجه اهمیت نسبت به سایر مواد قانونی برخوردار هستند. که این مواد را ممتاز می نامیم و بدیهی است سایر مواد از لحاظ اهمیت آزمونی و کاربردی از اهمیت کمتری برخوردارند. به طوری که علامت های **II** **I** در ابتدای سایر مواد قانونی به تدریج نشانگر درجه اهمیت خیلی مهم و مهم می باشند.

لازم به ذکر است آن دسته از مواد قانونی که در ابتدای آنها هیچ نشانه ای وجود ندارد از درجه اهمیت آزمونی و کاربردی پایین تری نسبت به سایر مواد قرار دارند.

قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران

«نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۷۷۱۴ - ۱۳۸۴/۹/۲۴»

مصوب ۱۳۸۴/۹/۱

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

۱۱۱ ماده ۱- [اصطلاحات و] که در این قانون به کار رفته است، دارای [واژه‌هایی]

معانی زیر می‌باشند:

۱. شورای عالی بورس و اوراق بهادار: شورایی است که به موجب ماده

(۳) این قانون تشکیل می‌شود، و بعد از این **شورا** نامیده می‌شود.

۲. سازمان بورس و اوراق بهادار: سازمانی است که به موجب ماده (۵)

این قانون تشکیل می‌شود، و بعد از این **سازمان** نامیده می‌شود.

۳. بورس اوراق بهادار: [بازاری] [متشکل و] است که اوراق بهادار در [خودانتظام]

آن توسط [کارگزاران و یا] طبق مقررات این قانون، مورد [داد و] [معامله‌گران]

قرار می‌گیرد. بورس اوراق بهادار (که از این پس بورس نامیده می‌شود)

در قالب شرکت سهامی عام [تأسیس و] می‌شود. [اداره]

۴. هیأت‌داوری: هیأتی است که به موجب ماده (۳۷) این قانون تشکیل می‌شود.

۵. قانون: کانون‌های

تشکل‌های خود انتظامی	}	- کارگزاران
		- معامله‌گران
		- بازارگردانان
		- مشاوران
		- ناشران
		- سرمایه‌گذاران و
		- سایر مجامع مشابه

است که به‌منظور تنظیم روابط بین اشخاصی که طبق این قانون به فعالیت در بازار اوراق بهادار اشتغال دارند، طبق دستورالعمل‌های

مصوب سازمان به‌صورت مؤسسه

به ثبت می‌رسند.	}	- غیردولتی
		- غیرتجاری و
		- غیرانتفاعی

۶. تشکل خودانتظام: تشکلی است که

}	- برای حُسن انجام وظایفی که به موجب این قانون بر عهده دارد و
	- همچنین برای تنظیم فعالیت‌های حرفه‌ای خود و
	- انتظام‌بخشیدن به روابط بین اعضا

مجاز است $\left(\begin{array}{l} - \text{ضوابط و} \\ - \text{استانداردهای} \\ \left(\begin{array}{l} - \text{حرفه‌ای و} \\ - \text{انضباطی} \end{array} \right) \end{array} \right)$ را که لازم می‌داند، با

رعایت این قانون $\left(\begin{array}{l} - \text{وضع و} \\ - \text{اجرا} \end{array} \right)$ کند.

۷. شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه: شرکتی

است که امور مربوط به $\left(\begin{array}{l} - \text{ثبت} \\ - \text{نگهداری} \\ - \text{انتقال مالکیت اوراق بهادار و} \\ - \text{تسویه وجوه} \end{array} \right)$ را انجام می‌دهد.

۸. بازارهای خارج از بورس: بازاری است در قالب شبکه ارتباط

$\left(\begin{array}{l} \text{الکترونیک یا} \\ - \text{غیرالکترونیک} \end{array} \right)$ که معاملات اوراق بهادار در آن بر پایه مذاکره

صورت می‌گیرد.

۹. بازار اولیه: بازاری است که $\left(\begin{array}{l} - \text{اولین} \\ \left(\begin{array}{l} - \text{عرضه و} \\ - \text{پذیره‌نویسی} \end{array} \right) \end{array} \right)$ اوراق بهادار جدیدالانتشار در آن انجام می‌شود و منابع حاصل از عرضه اوراق بهادار در اختیار ناشر قرار می‌گیرد.

۱۰. بازار ثانویه: بازاری است که اوراق بهادار، پس از عرضه اولیه،

در آن مورد $\left(\begin{array}{l} - \text{داد و} \\ - \text{ستد} \end{array} \right)$ قرار می‌گیرد.

۱۱. بازار مشتقه: بازاری است که در آن

$\left(\begin{array}{l} - \text{قراردادهای آتی و} \\ - \text{اختیار معامله مبتنی بر} \left(\begin{array}{l} - \text{اوراق بهادار یا} \\ - \text{کالا} \end{array} \right) \text{ داد و ستد می‌شود.} \end{array} \right)$

۱۲. ناشر: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را به نام خود منتشر می‌کند.

۱۳. کارگزار: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را $\left(\begin{array}{l} - \text{برای دیگران و} \\ - \text{به حساب آنها} \end{array} \right)$ معامله می‌کند.

۱۴. کارگزار / معامله‌گر: شخص حقوقی است که اوراق بهادار را

$\left(\begin{array}{l} - \text{برای دیگران و به حساب آنها و یا} \\ - \text{به نام و حساب خود} \end{array} \right)$ معامله می‌کند.

۱۵. بازارگردان: کارگزار / معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم

$\left(\begin{array}{l} - \text{با تعهد به افزایش نقدشوندگی و} \\ - \text{تنظیم} \left(\begin{array}{l} - \text{عرضه و} \\ - \text{تقاضای اوراق بهادار معین} \end{array} \right) \text{ و} \left(\begin{array}{l} - \text{داد و} \\ - \text{ستد} \end{array} \right) \text{ به آن اوراق} \\ - \text{تحدید دامنه نوسان قیمت آن} \end{array} \right)$

می‌پردازد.

۱۶. مشاور سرمایه‌گذاری: شخص حقوقی است که در قالب قراردادی

مشخص، درباره [خرید و - اوراق بهادار، به سرمایه‌گذار مشاوره می‌دهد. - فروش]

۱۷. سبدگردان: شخص حقوقی است که [در قالب قراردادی مشخص و - به منظور کسب انتفاع]

به [خرید و - اوراق بهادار برای سرمایه‌گذار می‌پردازد. - فروش]

۱۸. شرکت تأمین سرمایه: شرکتی است که به‌عنوان واسطه بین

[ناشر اوراق بهادار و - فعالیت می‌کند، و می‌تواند فعالیت‌های - عامه سرمایه‌گذاران]

[کارگزاری -
معامله‌گری -
بازارگردانی -
مشاوره -
سبدگردانی -
پذیره‌نویسی -
تعهد پذیره‌نویسی و -
فعالیت‌های مشابه را -]

با اخذ مجوز از سازمان انجام دهد.

۱۹. صندوق بازنشستگی: صندوق سرمایه‌گذاری است که با استفاده

از طرح‌های $\left(\begin{array}{l} - \text{پس‌انداز و} \\ - \text{سرمایه‌گذاری} \end{array} \right)$ مزایای تکمیلی را برای دوران

بازنشستگی اعضای آن فراهم می‌کند.

۲۰. صندوق سرمایه‌گذاری: **نهادی مالی** است که فعالیت اصلی آن

$\left(\begin{array}{l} - \text{سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌باشد و} \\ - \text{مالکان آن به نسبت سرمایه‌گذاری خود،} \\ \text{در} \left(\begin{array}{l} - \text{سود و} \\ - \text{زیان} \end{array} \right) \text{ صندوق شریک‌اند.} \end{array} \right)$

۲۱. نهادهای مالی: منظور نهادهای مالی فعال در بازار اوراق بهادارند که

از آن جمله می‌توان به $\left(\begin{array}{l} - \text{کارگزاران} \\ - \text{کارگزاران / معامله‌گران} \\ - \text{بازارگردانان} \\ - \text{مشاوران سرمایه‌گذاری} \\ - \text{مؤسسات رتبه‌بندی} \\ - \text{صندوق‌های سرمایه‌گذاری} \\ - \text{شرکت‌های سرمایه‌گذاری} \\ - \text{شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی} \\ - \text{شرکت‌های تأمین سرمایه و} \\ - \text{صندوق‌های بازنشستگی} \end{array} \right)$ اشاره کرد.